

of Kṛṣṇa) HAUGHT. — 2) f. ई N. eines aus 4 × 32 Moren bestehenden Metrums COLEBR. Misc. Ess. II, 157 (III, 37).

त्रिभजीवा (त्रिभ + जीवा) f. = त्रिस्या SŪRJAS. 3, 38.

त्रिभञ्ज्या (त्रिभ + ञ्ज्या) f. dass. SŪRJAS. 3, 36.

त्रिभाण्डो (त्रि + भाण्ड, भाण्डो) f. *Convolvulus Turpethum* R. Br. AK. 2, 4, 8, 7. RATNAM. 18. SUÇA. 2, 70, 1. 102, 11. 469, 8. °भाण्डजात 1, 161, 21. °भाण्डयुक्त 2, 520, 9.

त्रिभद्र (त्रि steigernd + भद्र) n. *Beischlaf* TRIK. 2, 7, 32.

त्रिभौर्विका (त्रिभ + भौर्वि) f. = त्रिस्या SŪRJAS. 3, 14.

त्रिभाग (त्रि + भाग) m. *der dritte Theil* HARIV. 8887. RĀGA-TAR. 3, 170. Schol. zu KĀTJ. ÇA. 445, 1 v. u. 915, 4. VARĀH. BṘH. S. 11, 32. 39. 52, 20. 53, 53. 81 (80, a), 13. 83, 29. *ein Drittel eines Zodiakbildes* BṘH. 26 (23), 3. fgg. तत्त्रिभागिका adj. *ein Drittel davon ausmachend* 58, 11.

त्रिभान् s. u. भान्.

त्रिभानु (त्रि + भानु) m. N. pr. eines Nachkommen des Jajāti und Vaters des Karāṁdhama BHĀG. P. 9, 23, 16. VĀJU-P. in VP. 442, N. 3.

त्रिभाव (त्रि + भाव), davon त्रैभाव्य gaṇa ब्राह्मणादि zu P. 5, 1, 124.

त्रिभाष्यरत्न (त्रि + भाष्य-रत्न) n. Titel eines Commentars zu einem Prātiçākha, MÜLLER, SL. 137.

त्रिभुक्ति (त्रि + भुक्ति) Verz. d. Oxf. H. 149, b, 2.

त्रिभुञ्ज (त्रि + भुञ्ज) adj. *dreifältig, dreifach*: योनिं कृत्वा त्रिभुञ्जं शर्पानः AV. 8, 9, 2.

त्रिभुज (त्रि + भुज) adj. *dreiarinig; dretseitig* COLEBR. Alg. 58.

त्रिभुवन (त्रि + भुव) 1) n. *die drei Welten: Himmel, Lustring und Erde oder Himmel, Erde und Unterwelt* UGĒVAL. zu UṆĀDIS. 2, 80. VOP. 6, 53. BHARTṘ. 1, 98. VID. 7. BHĀG. P. 3, 11, 30. 8, 23, 25. PRAB. 3, 8. SĀH. D. 42, 17. °गुरु Bein. Çiva's MEGH. 34. त्रिभुवनेश्वर Beiw. Indra's BRAHMA-P. 50, 17. °पति Beiw. Viṣṇu's DĀURAS. 71, 4. — 2) m. N. pr. eines Fürsten RĀGA-TAR. 6, 312. 7, 154.

त्रिभुवनेश्वरलिङ्ग (त्रिभुवन-ईश्वर + लिङ्ग) n. Bez. eines Liṅga-Heilighthums KAPILAS. in Verz. d. Oxf. H. 77, b.

त्रिभूर्म (त्रि + भूमि) P. 5, 4, 75. VĀRTT., Sch.

त्रिभानलम्ब (त्रिभ-ऊन + लम्ब) n. *derjenige Punkt in der Ekliptik, welcher um 3 Zeichen oder 90 Grad den Ostpunkt nicht erreicht, d. i. der höchste Punkt der Ekliptik über dem Horizont* Schol. zu SŪRJAS. 3, 1 u. s. w.

त्रिमण्डला (त्रि + मण्डल) f. (sc. लूता) *eine giftige Spinnenart* SUÇA. 2, 269, 12. 297, 3.

त्रिमद् (त्रि + मद्) 1) m. (sic) *die drei narkotischen Pflanzen*: मुस्ता, चित्रक, विडङ्ग VĀIDJ. im ÇKDR. — 2) *der dreifache Wahn*: नृपाणां त्रिमदात्पथानाम् BHĀG. P. 3, 1, 43.

त्रिमधु (त्रि + मधु) 1) n. *die drei süßen Stoffe: Zucker, Honig und zerlassene Butter* RĀGAN. im ÇKDR. — 2) adj. *der die 3 mit मधु beginnenden Verse im Rgveda (1, 90, 6—8) kennt, hersagt* JĀG. 1, 219. VP. 325. MĀRK. P. 31, 28.

त्रिमधुर (त्रि + मधु) n. = त्रिमधु 1: त्रिमधुरेणाभ्यर्चयेन्नगान् VARĀH. BṘH. S. 47, 31. Verz. d. Oxf. H. 103, b, 26; vgl. मधुरत्रय 94, b, 43.

त्रिमल्ल (त्रि + मल्ल) N. pr. eines Wallfahrtsortes Verz. d. Oxf. H.

149, a, 2.

त्रिमत्तु s. u. मत्तु.

त्रिमातैर् (त्रि + मा) adj. *drei Mütter habend*: उत त्रिमाता विद्वैषु सम्राट् RV. 3, 56, 5. Nach SĀJ.: *Werkmeister der drei (Welten)*.

त्रिमार्ग (त्रि + मार्ग) 1) am Anf. eines comp. *die drei Pfade* (s. त्रिपथ): त्रिपथेति च नामास्यास् (गङ्गायास्) त्रिमार्गगमनादिद्म् R. GORR. 1, 45, 40. °गा f. Beiw. der Gaṅgā H. 1081, Sch. RAĞH. 13, 20. Vgl. त्रिपथगा, °गामिनी (unter त्रिपथ) und त्रिवर्तमगा u. 1. त्रिवर्तमन्. — 2) f. ई *drei Wege* H. 988.

त्रिमकुट (त्रि + मु) m. N. pr. eines Berges, = त्रिकूट H. 1030.

त्रिमुख (त्रि + मुख) 1) m. N. pr. des Dieners des 3ten Arhant's der gegenwärtigen Avasarpinī H. 41. — 2). f. छा Bein. der Mājā, der Mutter Çakjamuni's, TRIK. 1, 1, 13.

त्रिमुनि (त्रि + मुनि) adj. *von den drei Weisen herrührend*: व्याकरण die Grammatik des Pāṇini, Kātjājana und Patañjali MADHUS. in Ind. St. 1, 16, ult. P. 2, 1, 19, Sch. त्रिमुनि (adv. comp.!) व्याकरणास्य wohl einfach *die drei Grammatiker* ebend.

त्रिमूर्ति (त्रि + मूर्ति) 1) adj. *drei Gestalten habend, drei Formen annehmend*: नमस्त्रिमूर्तये तुभ्यं (ब्रह्मणे) प्राक्सृष्टे: केवलात्मने । गुणत्रयविभागाय पश्चाद्देदुमुपयुषे ॥ KUMĀRAS. 2, 4. त्रिमूर्तिर्यः सर्गस्थितिविलयकर्माणि तनुते (als Brahman, Viṣṇu und Çiva) GAṆGĀRĀDHĀJĀ im ÇKDR. — 2) m. *ein Buddha* TRIK. 1, 1, 9.

त्रिमूर्ध und त्रिमूर्ध (त्रि + मूर्धन्) adj. *dreiköpfig* P. 5, 4, 115. 6, 2, 197. VOP. 6, 20.

त्रिमूर्धन् s. u. मूर्धन्.

त्रियम्बक m. = त्र्यम्बक *der Dreiäugige*, Bein. Çiva's P. 6, 4, 77. VĀRTT., Sch. KUMĀRAS. 3, 44.

त्रियव (त्रि + यव) adj. *drei Gerstenkörner enthaltend, das Gewicht von drei G. habend*: त्रियवं त्रिकृल्लम् M. 8, 134. WILS. macht daraus ein n. = कृल्ल = रत्तिका.

त्रियवि = त्र्यवि KĀTJ. 17, 2. 18, 12 u. s. w.

त्रियष्टि (त्रि + ष्टि) m. *eine best. Pflanze*, = त्रेत्रपर्पटी RATNAM. im ÇKDR.

त्रियान (त्रि + यान) n. *die drei (zum Heil führenden) Vehikel*, bei den Buddhisten Z. f. d. K. d. M. 4, 494. BURN. Intr. 63, N. 2.

त्रियाम (त्रि + याम) 1) adj. f. छा *drei Jama d. i. ungefähr 9 Stunden enthaltend*, Beiw. der Nacht: त्रियामापि भृशार्तस्य सा रात्रिरभवत्तदा । तथा विलपतस्तस्य रात्रौ वर्षशतोपमा ॥ R. GORR. 2, 10, 7. — 2) f. छा a) *Nacht* AK. 1, 1, 3, 3. H. 142. HARIV. 3768. R. 3, 22, 12. 6, 21, 14. BHARTṘ. 3, 86. VIKR. 63. MEGH. 107. RAĞH. 9, 70. KUMĀRAS. 7, 21. 26. KATHĀS. 4, 39. 25, 298. 26, 131. ऋत्स्त्रियाम n. *Tag und Nacht* RAĞH. 7, 21. — b) (wie alle Wörter für *Nacht*; vgl. AK. 2, 9, 41) *Gelbwurz* ÇKDR. — c) = कृल्लत्रिवन् *ein Convolvulus mit dunklen Blüten*. — d) *die Indigopflanze*. — e) *der Fluss Jamunā* UṆĀDIK. im ÇKDR.

त्रियामक n. *Sünde* ÇABDAM. im ÇKDR. — Das Wort zerlegt sich in त्रि + या, lässt sich aber nicht leicht begrifflich deuten.

1. त्रियुग (त्रि + युग) n. oxyt. *ein Zeitraum von drei Perioden oder Altern* NĪR. 9, 28. या श्रेषधी: पूर्वा ज्ञाता देवेभ्यस्त्रियुगं पुरा *um drei Alter vor den Göttern* RV. 10, 97, 1. Nach DURGĀ: *vor den drei (letzten) Juga*